

DIK VAN DER MEULEN

Dik van der Meulen is neerlandicus. Hij schreef biografieën over Eduard Douwes Dekker en koning Willem III (als onderdeel van de Koningsbiografieën). Voor de eerste won hij in 2003 de AKO Literatuurprijs. Voor de tweede mocht hij in 2014 de Libris Geschiedenis Prijs mee naar huis nemen.

Ben Vriesema is
redacteur van Kleio.

De ruïnes van de
Maya-stad Palenque.
Foto: Jan Harenburg.

WELKE HISTORISCHE PERIODE SPREEKT U HET MEEST AAN?

In Europa het interbellum, en daarbuiten de wereld van de Maya's tussen 200 en 900 na Christus. Het interbellum fascineert me, waarschijnlijk ook omdat we weten dat het slecht afliep. Maar ook vanwege de literatuur: Du Perron, Vestdijk, Marsman, Nijhoff. En wat betreft buitenlandse auteurs: Thomas Mann met Der Zauberberg.

WELK NUT HEEFT GESCHIEDENIS VOLGENS U?

Is het nuttig ergens plezier aan te beleven? Dat lijkt me voldoende. Welk nut heeft wiskunde? Of aardrijkskunde?

'Erg veel heb ik op school tijdens de geschiedenisles niet opgestoken'

WELKE HISTORISCHE ROMAN MAAKTE DE MEESTE INDRUK OP U?

De nadagen van Pilatus van Vestdijk met daarin een curieuze intrige rond Pilatus, Maria Magdalena en Caligula. Jezus is al dood, maar speelt op de achtergrond een hoofdrol. Overtuigend beschreven en bovendien een boek waarvoor moed nodig was. Vestdijk schreef het in 1938. Blasfemie! Heel godsdienstig Nederland – en dat was in 1938 nog bijna iedereen – was kwaad op hem.

KUNT U ZICH NOG VEEL HERINNEREN VAN DE GESCHIEDENISLESSEN UIT UW JEUGD?

Jammer genoeg ben ik van een generatie die geen feiten en jaartallen meer hoefde te leren. Erg veel heb ik op school tijdens de geschiedenisles dus niet opgestoken. Maar goed, toch iets: op de lagere school kregen we les over Melchior d'Hondecoeter, een zeventiende-eeuwse dierenschilder. Als ik een museum bezoek – iets wat ik zelden doe – ga ik nog altijd op zoek naar schilderijen van hem.

WAT IS DE MEEST RECENTE 'HISTORISCHE SENSATIE' DIE U HEEFT GEHAD?

Historische sensaties heb je dagelijks. Een oude boom, een vervallen huis, een vergeeld boek. Het maakt niet uit of je het Colosseum bezoekt, Slot Loevestein of een rijtjeshuis uit de wederopbouw. Alles is geschiedenis, maar dat hoef ik de lezers van Kleio niet uit te leggen.

ALS U MORGEN EEN HISTORISCH ONDERZOEK ZOU MOGEN DOEN, WAAROVER ZOU DIT DAN GAAN?

Over de herontdekking van de Mayacultuur in de eerste helft van de negentiende eeuw. Ik heb daarover met een Mexicaanse journaliste ooit een boek geschreven: Oude en nieuwe Maya's. Verlaten steden in het tropisch regenwoud; een mengeling van avontuur en geheimzinnigheid, in een tijd dat er nog veel te ontdekken was.

DENKT U DAT DE HISTORISCHE CANON NUT HEEFT VOOR HET GESCHIEDENISONDERWIJS?

Persoonlijk ben ik wel voor die canon, maar dat is vooral omdat Multatuli's Max Havelaar erin staat – het beste en belangrijkste boek uit de Nederlandse literatuur. Maar of de canon helpt? Weet ik niet, ik ben geen leraar.

WAT IS UW MEEST DIERBARE BEZIT DAT OOK HISTORISCHE WAARDE HEEFT?

Of het me dierbaar is, kan ik moeilijk zeggen, maar historische waarde heeft het zeker: een paar stukjes hout uit het Beekbergerwoud, het laatste West-Europese oerbos, dat in 1870 werd omgehakt. Het hout is helemaal niet zeldzaam. Als je nu rondloopt op de plaats waar het woud was – en dat kan, want het is weer natuurgebied en voor publiek toegankelijk – hoef je maar even in de zuurstofarme grond te woelen en je komt het oude hout nog tegen. En dan heb je iets van een bos in handen dat daar achtduizend jaar heeft gestaan, tot 1870 de vreemdste plek van Nederland.

WELKE HISTORISCHE FILM HEEFT DE MEESTE INDRUK OP U GEMAAKT?

Spartacus. Niet omdat Kubrick hem regisseerde en ook niet omdat die film zo goed is, maar puur omdat het de eerste historische film is die ik gezien heb – een jaar of veertig geleden, in de bioscoop van het dorp waar ik opgroeide.

WAT IS VOLGENS U HET BELANGRIJKSTE IN HET GESCHIEDENISONDERWIJS?

Ik vermoed feiten leren, maar zeg er wel bij waarom. Begrip volgt later wel.

WELKE HISTORISCHE PERSOON SPREEKT U HET MEESTE AAN?

De keuze moet natuurlijk gaan tussen figuren als Bach, Napoleon, Churchill of Hitler. Jac. P. Thijssen staat nooit in zo'n lijst, maar ik kies hem, omdat Nederland zonder hem nóg lelijker zou zijn geweest. ■

Stanley Kubrick tijdens de opnames van *Spartacus*.

Boven: Een pelikaan en ander gevogelte bij een waterbassin, bekend als 'Het drijvend veertje' van Melchior d'Hondecoeter. Ca. 1680, Amsterdam. Rijksmuseum Amsterdam.